

Piotr Drzewiecki

Ks. prof. Antoni Lewek jako pedagog mediów i praktyk edukacji medialnej

STRESZCZENIE:

W ARTYKULE PREZENTUJĘ SYLWETKĘ KS. PROF. ANTONIEGO LEWKA (1940 – 2010), TEologa I PEDAGOGA MEDIÓW, ZAŁOŻYCIELA I PIERWSZEGO DYREKTORA INSTYTUTU EDUKACJI MEDIALNEJ I DZIENNIKARSTWA NA UKSW W WARSZAWIE. JAKO BADACZ ZAJMOWAŁ SIĘ NA POCZĄTKU HOMILETYKĄ I NOWĄ EWANGELIZACJĄ. TE BADANIA DOPROWADZIŁY GO DO PODJĘCIA NOWATORSKICH, TEologicZNYCH BADAŃ NAD FENOMENEM MASS MEDIÓW. PRZEKONYWAŁ O KONIECZNOŚCI CHRZEŚCIAŃSKIEJ FORMACJI DZIENNIKARZY I ODBIORCÓW PRZEKAZÓW MEDIALNYCH. W TYM CELU ZAŁOŻYŁ INSTYTUT BADAWCZY ORAZ OGÓLNPOLSKIE STOWARZYSZENIE INTEGRUJĄCE DUSZPASTERZY LUDZI MEDIÓW, RZECZNIKÓW PRASOWYCH DIECEZJI I WYCHOWAWCÓW MEDIALNYCH W POLSKICH SZKOŁACH I SEMINARIACH DUCHOWNYCH..

SŁOWA KLUCZOWE:

ANTONI LEWEK, EDUKACJA MEDIALNA, DZIENNIKARSTWO, TEOLOGIA MASS MEDIÓW, INSTYTUT EDUKACJI MEDIALNEJ I DZIENNIKARSTWA, UNIwersYTET KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO W WARSZAWIE, POLSKIE STOWARZYSZENIE EDUKACJI MEDIALNEJ I DZIENNIKARSKIEJ IM. JANA PAWŁA II

ABSTRACT:

THE ARTICLE PRESENTS FIGURE OF FR. PROF. LEWEK ANTHONY (1940 - 2010), MEDIA THEOLOGIAN AND MEDIA EDUCATOR, THE FOUNDER AND THE FIRST DIRECTOR OF THE MEDIA EDUCATION AND JOURNALISM INSTITUTE AT THE CARDINAL STEFAN WYSZYŃSKI UNIVERSITY IN WARSAW. AS A RESEARCHER HE INTERESTED IN HOMILETICS AND THE NEW EVANGELIZATION. THESE STUDIES LED HIM TO UNDERTAKE INNOVATIVE, THEOLOGICAL STUDIES ON THE PHENOMENON OF MASS MEDIA. HE ARGUED THE NEED FOR CHRISTIAN EDUCATION OF JOURNALISTS AND RECEIVERS OF MEDIA MESSAGES. TO REALIZATION THIS TASK, HE FOUNDED THE RESEARCH INSTITUTE AND A NATIONWIDE ASSOCIATION OF INTEGRATING PRIEST, SPOKESPERSONS OF THE DIOCESE AND MEDIA EDUCATORS IN THE POLISH SCHOOLS AND SEMINARIES.

KEYWORDS:

ANTONI LEWEK, MEDIA EDUCATION, JOURNALISM, MASS MEDIA THEOLOGY, THE MEDIA EDUCATION AND JOURNALISM INSTITUTE, CARDINAL STEPHAN WYSZYŃSKI UNIVERSITY IN WARSAW, THE JOHN PAUL II POLISH ASSOCIATION OF MEDIA AND JOURNALISM EDUCATION

Ks. prof. Antoni Lewek odszedł do „domu Ojca” 18 lipca 2010 roku. Był założycielem (w 2002 roku) i pierwszym dyrektorem Instytutu Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa (IEMiD) Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego (UKSW) w Warszawie, a wcześniej (od 1992 roku) kierownikiem Sekcji Teologii Środków Społecznego Przekazu. Przeżył w kapłaństwie 47 lat. Od 1973 roku związany z Akademią Teologii Katolickiej (ATK), potem z UKSW, gdzie wykładał aż do śmierci. Wypromował kilkuset magistrantów, kilkoro doktorantów (w tym piszącego te słowa). Jego marzeniem było kształcenie przyszłych dziennikarzy w duchu chrześcijańskim oraz promocja chrześcijańskiej edukacji medialnej w seminariach duchowych, szkolnictwie powszechnym i na wyższych uczelniach.

W artykule chciałbym nakreślić sylwetkę ks. prof. Antoniego Lewka jako pedagoga mediów i animatora edukacji medialnej. To jedno z najważniejszych zagadnień, które uprawiał jako naukowiec (w teorii) i jako nauczyciel akademicki, wychowawca i duszpastrz ludzi mediów (w praktyce). Wcześniej zajmował się homiletyką i teologią nowej ewangelizacji. Przez trzy kadencje przewodniczył Sekcji Homiletów Polskich przy Komisji Episkopatu Polski ds. Nauki Katolickiej. Był promotorem kultu bł. ks. Jerzego Popiełuszki, swojego przyjaciela, którego poznał jako rezydent w parafii św. Stanisława Kostki na warszawskim Żoliborzu, gdzie mieszkał aż do śmierci. W latach 80. wygłosił tysiące kazań o tematyce patriotycznej, podróżując po parafiach całej Polski¹. Doświadczenia homiletyczne (również teoretyczne i praktyczne) doprowadziły go do przekonania o konieczności rozwoju nowej dyscypliny teologicznej – teologii środków przekazu – i koniecznej formacji środowiska ludzi mediów i odbiorców przekazów medialnych².

W kierunku teologii środków społecznego przekazu i katolickiej pedagogiki mediów

Ważnym doświadczeniem jego duchowego i naukowego rozwoju był Sobór Watykański II (1962–65). Okres soborowy wiąże się przecież z datą jego święceń kapłańskich w 1963 roku. Podejmując studia doktoranckie, a potem prowadząc badania habilitacyjne i profesorskie, zajmował się recepcją nauczania *Vaticanum Secundum*, szczególnie zagadnieniami odnowy kaznodziejstwa, nową ewangelizacją i kerygmatyczną funkcją Kościoła³. W trakcie swoich studiów w Niemczech (Institut für Katechetik und Homiletik w Monachium, w latach 1971–1973) poznał wielu teologów epoki Soboru, m.in. Karla Rahnera i Josepha Ratzingera, obecnego Papieża. Wczesne zainteresowania ks. prof. Antoniego Lewka i podejmowane zagadnienia badawcze prowadziły ku odkrywaniu i adaptowaniu nowych narzędzi i metod dla ewangelizacji.

¹ Zob. A. Lewek, *Bóg - człowiek - Ojczyzna. Homilie wygłoszone w kościele św. Stanisława Kostki w Warszawie w związku z zamordowaniem ks. Jerzego Popiełuszki*, t. I – VI, Warszawa: Kuria Metropolitalna Warszawska 1986 – 1990.

² Zob. też sylwetkę śp. ks. prof. A. Lewka na stronie internetowej parafii św. Stanisława Kostki na warszawskim Żoliborzu, <http://www.popieluszko.net.pl/parafia/xlewek.php> (dostęp 27.07.2010).

³ Por. A. Lewek, *Współczesna odnowa kaznodziejstwa*, Warszawa: ATK 1980; *Funkcja kerygmatyczna Kościoła w świetle Vaticanum II. Istota i zadania*, t. I – II, Warszawa: ATK 1984; *Nowa ewangelizacja w duchu Soboru Watykańskiego II*, t. I – II, Katowice: Księgarnia św. Jacka 1995.

Za takie narzędzie Ksiądz Profesor uznawał mass media, poszukując w dziennikarstwie nowej przestrzeni i metody głoszenia Chrystusa. To również wypełnienie zaleceń Soboru, którego Ojcowie stwierdzają w „Dekrecie o środkach społecznego przekazywania myśli *Inter Mirifica*” (przyjętym w tym samym roku, w którym odbyły się święcenia kapłańskie ks. prof. A. Lewka): „ponieważ Kościół Katolicki ustanowiony został przez Chrystusa Pana, aby wszystkim ludziom nieść zbawienie, i wobec tego przynaglany jest koniecznością przepowiadania Ewangelii, przeto uważa on za swój obowiązek głosić orędzie zbawienia również przy pomocy środków przekazu społecznego oraz uczyć ludzi właściwego korzystania z nich”⁴. To również wypełnienie ewangelizacyjno-medialnych zachęt Pawła VI, który posunął się nawet do twierdzenia: „Kościół byłby winny przed swoim Panem, gdyby nie używał tych potężnych pomocy, które ludzki umysł coraz bardziej usprawnia i doskonali”⁵.

Teologia mediów i pedagogika mediów, które stały się odtąd główną inspiracją i polem zainteresowań badawczych ks. prof. Antoniego Lewka, mają wyraźny związek z nową ewangelizacją i soborową odnową Kościoła. W przekonaniu Księdza Profesora „katolickie dziennikarstwo jest rodzajem ewangelizacji”, co jednak nie było oczywiste jeszcze na początku lat 90., stąd pisząc o swoich staraniach o katolicki kierunek dziennikarski, używał słów: „trudne początki”. Dostrzegał i miał świadomość stopniowej ewolucji poglądów Kościoła na temat mediów. „Nowoczesne media i dziennikarstwo nie od razu spotykały się z zainteresowaniem i zrozumieniem. (...) Dopiero Sobór Watykański II w pełni docenił rolę mass mediów i dowartościował ich funkcję ewangelizacyjną, postulując także teologiczno-naukową refleksję nad nimi i organizowanie studiów dziennikarskich”⁶. Interesujące jest również to, że pierwotnie nowa, teologiczna specjalność dziennikarska miała nosić nazwę Kolegium Nowej Ewangelizacji.

Jego teologia mediów i pedagogika mediów miały również wyraźny związek z soteriologią chrześcijańską. „Chodzi ostatecznie o zbawienie, czyli jednoczenie ludzi z Bogiem i między sobą. Ów proces zbawienia dokonuje się w bezpośredniej komunii człowieka z Bogiem, czego fundamentem i warunkiem jest wiara, (...) a także pośrednio przez Kościół i jego działalność zbawczą”⁷. Fascynacji Księdza Profesora mass mediami towarzyszyła świadomość ich statusu. Traktował je jako neutralne narzędzia, które powinny służyć nadrzędemu celowi, jakim dla osoby wierzącej, zwłaszcza dla kapłana, jest zjednoczenie ludzi z Bogiem. Nie tylko poszukiwał praktycznych form wykorzystania mediów w Kościele, ale stawiał pytania natury bardziej fundamentalnej, dotyczące teologii komunikowania i kultury.

W podobnym duchu wypowiadał się na temat mediów Jan Paweł II, dla którego „kultura jest sama w sobie komunikacją – nie tylko i nie tyle człowieka ze środowiskiem, do panowania, nad którym człowiek został powołany (por. Rdz 2, 19-20; 1, 28), ile człowieka z innymi ludźmi. Kultura jest bowiem wymiarem relacjonistycznym i społecznym bytu ludz-

⁴ Sobór Watykański II, *Dekret o środkach społecznego przekazywania myśli Inter mirifica*, 1963, nr 3.

⁵ Paweł VI, Adhortacja apostolska o ewangelizacji w świecie współczesnym *Evangelii nuntiandi*, 1975, nr 45.

⁶ A. Lewek, *Podstawy edukacji medialnej i dziennikarskiej*, Warszawa: UKSW 2003, s. 22 – 23.

⁷ Tamże, s. 51.

kiego; oświecana wiarą, wyraża także pełną komunikację człowieka z Bogiem w Chrystusie i w zetknięciu z prawdami objawionymi przez Boga łatwiej znajduje fundament dla prawd ludzkich, które działają na rzecz wspólnego dobra. Stąd też wynika wezwanie, by wiara i kultura spotykały się i współpracowały właśnie na płaszczyźnie komunikacji⁸. Warto w tym miejscu nadmienić, że jedną z ostatnich książek ks. prof. Antoniego Lewka jest antologia wypowiedzi papieskich na temat mediów i dziennikarstwa⁹.

W artykule „Zarys problematyki Kościoła a media”, ks. prof. Antoni Lewek przedstawił główne zagadnienia, którymi miałyby zajmować się nowa dyscyplina teologiczna. Obok wspomnianego, ewangelizacyjnego ujęcia problematyki mediów w Kościele, dostrzegając konieczność chrześcijańskiej formacji ludzi mediów – zarówno nadawców (dziennikarzy), jak i odbiorców¹⁰. Nie tylko pisał, głosił kazania i wykłady na ten temat, ale również podejmował się organizacji i animacji badań, studiów i ruchów społecznych, które miały przyczynić się do większego rozwoju chrześcijańskiej edukacji medialnej. Przede wszystkim dawał jednak codzienne, osobiste świadectwo nauczyciela i duszpasterza ludzi mediów.

Ks. prof. Antoni Lewek jako wychowawca do mediów

Postulat powszechnej edukacji medialnej Ksiądz Profesor dostrzegając zarówno w nauczaniu Kościoła, jak i w doświadczeniu współpracy ze środowiskiem medioznawców i pedagogów medialnych w Polsce. Szczególnie ważna była dla niego edukacja medialna w seminariach duchownych. Często przywoływał soborowy dekret *Inter mirifica*, w którym czytamy o konieczności „bezwłocznego przygotowania kapłanów, zakonników i ludzi świeckich, którzy odznaczałoby się odpowiednią wiedzą, co do stosowania tych środków dla celów apostołskich”¹¹ czy też zapisy instrukcji *Communio et progressio*: „kandydaci do kapłaństwa (...) powinni należycie zrozumieć społeczną doniosłość środków przekazu, a także zapoznać się z ich techniką (...) Wiadomości te, jak wyżej powiedziano, winny wejść do programu ich formacji, ponieważ stanowią nieodzowny warunek apostołskiego oddziaływania w dzisiejszym społeczeństwie, które coraz szerzej posługuje się tymi środkami”¹². Ksiądz Profesor przywoływał również wytyczne Kongregacji Wychowania Katolickiego dotyczące formacji przyszłych kapłanów w zakresie środków przekazu¹³. Brak pełnej realizacji postulatów Kongregacji wielokrotnie był przedmiotem jego dyskusji m.in. ze śp. bp. Janem Chrapkiem, bp. Adamem Lepą i z przyjacielem z lat seminaryjnych kard. Zenonem Grocholewskim, od

⁸ Jan Paweł II, Oędzie na XVIII Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu *Pomost między wiarą i kulturą*, 1984, nr 2 - 3.

⁹ Zob. A. Lewek, *Media i dziennikarstwo w nauczaniu Jana Pawła II*, Warszawa: Instytut Papieża Jana Pawła II 2008.

¹⁰ Por. Tenże, *Podstawy...*, dz. cyt., s. 40 - 63.

¹¹ *Inter...*, dz. cyt., nr 15.

¹² Papieska Komisja ds. Środków Społecznego Przekazu, Instrukcja duszpasterska *Communio et progressio*, 1971, nr 111.

¹³ Por. Kongregacja Wychowania Katolickiego, *Wskazówki odnośnie do formacji przyszłych kapłanów w zakresie środków społecznego komunikowania*, b.m.w.1986.

KS. PROF. ANTONI LEWEK (1940-2010) – ŻYCIE I DZIEŁO

1999 roku prefektem Kongregacji Wychowania Katolickiego. Ksiądz Antoni Lewek starał się, aż do ostatnich chwil, o wpisanie edukacji medialnej do nowego projektu Ratio studiorum jako przedmiotu obowiązkowego w kształceniu przyszłych alumnów.

Drugim ważnym zadaniem chrześcijańskiej edukacji medialnej była dla Księdza Profesora formacja przyszłych dziennikarzy. Jego wychowanie do mediów miało przede wszystkim wymiar moralny. Wielokrotnie podczas swoich wykładów poruszał problem prawdy i kłamstwa w mass mediach, odwoływał się do potrzeby kształtowania sumień osób odpowiedzialnych za środki przekazu. Dla niego – jak mawiał w trakcie zajęć akademickich – sumienie rodziło się „z umienia”. Pogłębianie wiedzy na temat mediów prowadzi – jak to wielokrotnie podkreślał – do bardziej odpowiedzialnego z nich korzystania. Obok tego aksjologicznego, pogłębionego rozumienia mass mediów, uczył również – głównie poprzez osobisty przykład – praktycznych umiejętności korzystania ze środków przekazu. W pisanych przez studentów pracach często poprawiał błędy ortograficzne i interpunkcyjne, dbał o estetykę prac naukowych, uczył staranności w pisaniu podań, redagowaniu protokołów i wypełnianiu formularzy. Jako odbiorca mediów miał zwyczaj codziennego przeglądu prasy w bibliotece uniwersyteckiej.

Obok formacji przyszłych kapłanów i dziennikarzy widział również ogromną potrzebę edukacji medialnej w szkołach zarówno katolickich, jak i powszechnych. W 2000 roku uczestniczył w konferencji zorganizowanej przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji (KRRiT) na temat edukacji medialnej. Słuchał wykładu Didiera Schrettera, przewodniczącego Europejskiego Stowarzyszenia Edukacji Medialnej, który podkreślał wychowanie do mediów jako zadanie priorytetowe w krajach Unii Europejskiej¹⁴. Często powoływał się na tę wypowiedź w listach i pismach organizacyjnych. Doświadczenie to towarzyszyło mu w zamiarach utworzenia specjalności edukacyjno-medialnej (dla przyszłych nauczycieli nowego przedmiotu) w ramach sekcji Teologii Środków Społecznego Przekazu na Wydziale Teologicznym UKSW, a potem w staraniach o powołanie Instytutu Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa, o takiej właśnie nazwie¹⁵. Ks. prof. Antoni Lewek uczestniczył również w spotkaniach wznowionego w 2008 roku Forum Edukacji Medialnej w KRRiT. Był autorem propozycji kształcenia katechetów w zakresie wychowania do mediów, do czasu, gdy zostanie przygotowana odpowiednia kadra dydaktyczna w polskich szkołach¹⁶.

Jego edukacja medialna była formą doświadczania własnego kapłaństwa, realizowania się jako duszpasterz i nauczyciel akademicki. Tylko część jego pedagogiki mediów zachowała się w formie zobjektywizowanych źródeł: artykułów naukowych i publicystycznych, pism organizacyjnych i listów.

¹⁴ Por. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, *Edukacja medialna. Potrzeba i wyzwanie przyszłości. Materiały z konferencji naukowej*, 18.10.2000, Warszawa 2001, s. 10 n.

¹⁵ Pierwotnie miał to być Instytut Komunikacji Społecznej i Dziennikarstwa. Zob. A. Lewek, *Instytut Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa na UKSW. Dokumentacja powstania, organizacji i rozwoju (1992 – 2010)*, Warszawa 2010, s. 58–59.

¹⁶ Por. Piotr Wąglowski, *Upowszechniajcie wiedzę o edukacji medialnej*, <http://prawo.vagla.pl/node/7927> (dostęp 27.07.2010).

Inicjatywy edukacyjno-medialne ks. prof. Antoniego Lewka

Przede wszystkim ks. prof. Antoni Lewek był praktykiem edukacji medialnej. Okazał się nieoceniony jako organizator studiów medialnych i animator chrześcijańskiego wychowania do mediów. Jego dwa główne dzieła organizacyjne doczekały się realizacji: Instytut Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa UKSW powołany w 2002 roku – z wcześniejszej Sekcji Teologii Środków Społecznego Przekazu – oraz powstałe w 2009 roku Polskie Stowarzyszenie Edukacji Medialnej i Dziennikarskiej im. Jana Pawła II.

Powstanie IEMiD-u również było inspirowane soborowym nauczaniem o mediach. „Należy zwiększyć liczbę szkół, fakultetów oraz instytutów, w których dziennikarze, autorzy programów kinowych, radiowych, telewizyjnych i inni zainteresowani mogliby otrzymać pełną formację w duchu chrześcijańskim, szczególnie gdy chodzi o społeczną naukę Kościoła”¹⁷. Inne zalecenie, na które często się powoływał, zostało sformułowane podczas II Polskiego Synodu Plenarnego w 1991 roku, który postulował „powołanie wyspecjalizowanego instytutu naukowego (...) podejmującego prace badawcze nad fenomenem mass mediów w perspektywie zapotrzebowania Kościoła”¹⁸. Ks. prof. Antoni Lewek swoją inicjatywą najpierw specjalności, a potem instytutu, wypełnił te duszpasterskie zalecenia. Własne doświadczenia organizacyjne opisał w cytowanych już Podstawach edukacji medialnej i dziennikarskiej oraz w broszurze dokumentującej 15-lecie starań o powołanie Instytutu¹⁹. Obecnie IEMiD jest największą pod względem liczby studentów specjalnością teologiczną UKSW. Ta oryginalna forma połączenia teologii i medioznawstwa okazała się bardzo dobrym i potrzebnym rozwiązaniem edukacyjnym. W 2009 roku powstał również pomysł powołania nowej specjalności studiów I stopnia Dziennikarstwo i Komunikacja Społeczna, której kierownikiem został ks. dr Andrzej Adamski, do 2007 roku doktorant ks. Profesora. Ks. prof. Antoni Lewek nie doczekał rozpoczęcia pierwszego kursu nowo powołanej specjalności.

Inne dzieło Księdza Profesora to Polskie Stowarzyszenie Edukacji Medialnej i Dziennikarskiej im. Jana Pawła II (PSEMiD). Organizacja podległa Konferencji Episkopatu Polski²⁰ ma służyć integracji katolickich pedagogów medialnych, wykładowców seminaryjnych i akademickich, rzeczników zakonów i diecezji, duszpasterzy ludzi mediów. Założenie stowarzyszenia poprzedziła bogata korespondencja ks. prof. Antoniego Lewka z biskupami całej Polski. W listach prosił „Ekscelencje o wskazanie nazwisk i adresów osób, które pełnią funkcje: 1) wykładowcy edukacji medialnej w seminarium duchownym, 2) rzecznika prasowego kurii lub ordynariusza, 3) diecezjalnego referenta ds.

¹⁷ *Inter...*, dz. cyt., nr 15.

¹⁸ II Polski Synod Plenarny, *Teksty robocze*, Poznań 1991, s. 134 n.

¹⁹ A. Lewek, *Instytut Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa na UKSW w 15-lecie. 1992 - 2007*, Warszawa UKSW 2007.

²⁰ Statut przyjęto podczas 346. Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski, Jasna Góra 27.11.2008.

Inne dzieło Księdza Profesora to Polskie Stowarzyszenie Edukacji Medialnej i Dziennikarskiej im. Jana Pawła II (PSEMiD). Organizacja podległa Konferencji Episkopatu Polski ma służyć integracji katolickich pedagogów medialnych, wykładowców seminaryjnych i akademickich, rzeczników zakonów i diecezji, duszpasterzy ludzi mediów.

mediów, 4) duszpasterza ludzi mediów”²¹. Powstanie PSEMiD-u miało służyć „mobilizacji, inspiracji, organizacji i realizacji dzieła edukacji medialnej i dziennikarskiej poprzez sympozja, publikacje, staranie o wprowadzenie edukacji medialnej jako przedmiotu obowiązkowego w seminariach i szkołach katolickich”²². 14 kwietnia 2009 roku odbył się zjazd założycielski nowego stowarzyszenia. 28 października 2009 roku została zorganizowana pierwsza z planowanych na każdy rok konferencji naukowych pod nazwą „Polityka informacyjna Kościoła”. Jesienią 2010 roku Ksiądz Profesor planował organizację następnej, poświęconej „Edukacji medialnej jako zadaniu społecznemu i duszpasterskiemu”.

Cieszył się, kiedy ktoś podzielał jego pasje i poglądy na pedagogikę mediów. Dla swoich współpracowników był przede wszystkim mentorem i przyjacielem. Kiedy przelałem mu – tworzony z jego inspiracji i pod jego kierunkiem – projekt mojego podręcznika edukacji medialnej *Media Aktywni*²³ napisał mi w liście: „Gratuluję szczerze! Cieszę się, że to napisałeś. Panu Bogu dziękuj!”²⁴. Był inspiratorem nowych prac magisterskich i doktorskich z zakresu edukacji medialnej. Planował wydanie antologii dokumentów Kościoła na temat środków społecznego przekazu, obejmujących m.in. pierwsze wypowiedzi papieży XIX wiecznych, encykliki Piusa XI i Piusa XII, orędzia na Światowe Dni Środków Przekazu aż po współczesne nauczanie Benedykta XVI. Myślał również o organizacji nowych studiów podyplomowych z edukacji medialnej dla nauczycieli zainteresowanych tą tematyką. W jego opinii pedagogika mediów nie powinna zajmować się jedynie technicznym instruktażem, ale być zorientowana bardziej humanistycznie. „Nie wystarczą najnowocześniejsze pomoce medialno-dydaktyczne w szkole i dostęp do naj-

²¹ A. Lewek, *Polskie Stowarzyszenie Edukacji Medialnej i Dziennikarskiej im. Jana Pawła II. Dokumentacja powstania i organizacji*, Warszawa: Sowa Druk 2009, s. 14 – 15.

²² Tamże, s. 60.

²³ Zob. P. Drzewiecki, *Media Aktywni. Dlaczego i jak uczyć edukacji medialnej?* <http://presscafe.eu/images/MediaAktywni.pdf> (dostęp 27.07.2010).

²⁴ Korespondencja własna, 4 IX 2009.

nowszych technologii. Potrzebne jest wychowanie – nie tylko techniczne, lecz również etyczne”²⁵.

Wyzaczył kierunki pracy badawczej i organizacyjnej na przyszłość. Pozostawił po sobie rozpoczęte dzieło, które domaga się zaangażowania, kontynuacji i dalszego rozwoju. ■

O AUTORZE:

***Piotr Drzewiecki** – doktor nauk teologicznych, pedagog i teolog mediów, adiunkt w Instytucie Edukacji Medialnej i Dziennikarstwa UKSW w Warszawie, nauczyciel i animator edukacji medialnej. Więcej na stronie internetowej <http://presscafe.eu>.*

²⁵ *Podyplomowe Studia Edukacji Medialnej*, A. Lewek, P. Drzewiecki (opr.), mps, Warszawa 2009.